

**UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT „ION CREANGĂ”
DIN CHIȘINĂU**

Cu titlul de manuscris
C.Z.U: 378.091:811.111(043.2)

Lilia HERȚA

**FORMAREA COMPETENȚEI DE COMUNICARE ÎN LIMBA
ENGLEZĂ PRIN VALORIFICAREA LIMBAJULUI
PAREMIOLOGIC ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR**

533.01 – Pedagogie universitară

REZUMATUL
tezei de doctor în științe ale educației

CHIȘINĂU, 2021

Teza a fost elaborată în cadrul Catedrei *Științe ale Educației*,
a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

Conducător științific:

BUDNIC Ana, dr. în ped., conf. univ., UPSC

Referenți oficiali:

SILISTRARU Nicolae, dr. hab. în ped., prof. univ., UST

MASCALIUC Victoria, dr. în fil., conf. univ., USARB

Componența Consiliului Științific Specializat:

1. BURLACU Alexandru, **președinte**, dr. hab. în fil., prof. univ., UPSC
2. VACARCIUC Mariana, **secretar științific**, dr. în ped., conf. univ., UPSC
3. GUTU Vladimir, dr. hab. în ped., prof. univ., USM
4. CRESTIANICOV Elena, dr. în fil., conf. univ., USM
5. PETRESCO Liuba, dr. în ped., conf. univ., UPSC
6. CHIRDEACHIN Alexei, dr. în fil., conf. univ., USC
7. CEBAN Valeriu, dr. în fil., conf. univ., UPSC

Susținerea va avea loc la 02.11.2021, ora 14.30

în ședința Consiliului Științific Specializat D 533.01-16 din cadrul
Universității Pedagogice de Stat „I. Creangă”, Sala Senatului, blocul de studii nr.2,
str. I. Creangă 1, MD-2069.

Teza de doctor și rezumatul pot fi consultate pe pagina web a Universității
Pedagogice de Stat „Ion Creangă” (www.upsc.md) și pe pagina web a ANACEC
(www.cnaa.md).

Rezumatul a fost expediat la 27.09.2021

Secretar științific al Consiliului Științific Specializat,

VACARCIUC Mariana, dr. în ped., conf. univ. _____

Coordonator științific

BUDNIC Ana, dr. în ped., conf. univ. _____

Autoare, HERȚA Lilia _____

Cuprins

Reperle conceptuale ale cercetării	3
Conținutul tezei.....	7
Concluzii generale și recomandări	25
Bibliografie.....	28
Lista publicațiilor autoarei la tema tezei	30
Adnotare	32

LISTA ABREVIERILOR

în limba română:

- CC - competența de comunicare
- CCLE - competența de comunicare în limba engleză
- CCLS - competența de comunicare în limba străină
- CCI - competența de comunicare interculturală
- CD - cadre didactice
- CDU - cadre didactice universitare
- CECRL - *Cadrul European Comun De Referință Pentru Limbi*
- CL - competența lingvistică
- CSL - competența socio-lingvistică
- CP - competența pragmatică
- GC - grup control
- GE - grup experimental
- LP - limbaj paremiologic
- UPSC - Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”
- USARB - Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
- VN - vorbitori nativi

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea temei de cercetare se explică prin necesitatea de comunicare globală a lumii contemporane, ce implică buna cunoaștere a limbii engleze, prin care se înțelege și valorificarea elegantă a limbajului paremiologic, necesar pentru asigurarea autenticității comunicării și explorarea domeniilor vieții socioculturale. Din această perspectivă „competența de comunicare în limba engleză garantează mobilitatea în plan internațional” [7, p.67]. Comunicarea reprezintă una din constantele permanente abordate de Consiliul Europei în domeniul învățării limbilor. Contextul larg pe care îl constituie diversitatea lingvistică și culturală în Europa este o resursă de educație lingvistică care urmează a fi dezvoltată prin acțiuni educaționale bine proiectate [1].

Din perspectivă pedagogică, în intenția de adaptare la noile realități culturale și socioeconomice, promovarea aspirațiilor de integrare europeană prin educația lingvistică în instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova, se produce prin valorificarea registrului valorilor culturii. Teoria psihologiei cognitive și teoria reprezentărilor sociale sensibilizează pentru comunicarea constructivistă, percepută ca proces activ de construcție socială având funcțiile de construcție a universului de referință și a universului de relaționare cu lumea [3, p.185]. Crearea unei imagini integratoare asupra culturii prin educația lingvistică este tot mai necesară, deoarece ariile curriculare și structurile disciplinare nu întotdeauna asigură coerența imanentă, lumea fiind percepută disciplinar și atomizat, în loc să fie înțeleasă ca o structură transdisciplinară și integrată comunicării interculturale [9, p.22].

Orientarea demersului educațional universitar spre formarea competenței de comunicare în limba străină este promovată în cadrul documentelor de politici lingvistice globale și de politici ale educației: Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi, care promovează „orientarea către aspectele funcționale ale limbii” (2000); Portofoliul european al limbilor (2004); Strategia învățământului superior din Republica Moldova în contextul procesului Bologna (2004); Portofoliul European al Limbilor ce include: a) Pașaportul lingvistic valabil pentru toate statele Comunității Europene, b) Biografia lingvistică - „Memoria itinerariului de învățare” (formală, nonformală, informală); c) Dosarul - „o selecție de materiale alese de către student pentru a justifica progresele” la nivelul dezvoltării competențelor lingvistice și a experiențelor interculturale (2001); Rezoluția în formarea diversității lingvistice și a educației plurilingve, adoptată de Conferința generală a UNESCO (2003); Profilul European al formării profesorilor de limbi străine, care vizează „ *dimensiunile*

fundamentale” (un sistem de competențe de comunicare) (2004) învățarea limbilor străine a devenit o prioritate și în cadrul Strategiei Globale a Uniunii Europene, „Europa 2020” „promovarea inteligentă, durabilă și favorabilă a comunicării autentice” [8, p.56], în Cadrul de Referință al Curriculumului Național prin evidențierea CC în limba engleză și în documentul „Educația – 2020” care dezvoltă ideea educației lingvistice bazată pe calitate pe tot parcursul vieții [15].

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemelor de cercetare prezintă studiile cercetătorilor reprezentativi în domeniul pedagogiei și psihologiei (Piaget J., Spencer I., Golu P., Golu M., Schiopu U., Verza E., Cristea S., Popescu E., Joița E. etc.), a lingvisticii engleze și a didacticii limbii engleze prin abordare contextual-dinamică (V. Buhbinder A., 1989, Nation P., 2008; Rivers W., 1998, Fisher P., 2002; Vizental A., 2008; abordare socio-lingvistică (Mes E., 2010) care și-au conjugat eforturile pentru a studia competența de comunicare în limba engleză din perspectiva comunicării autentice care pune în valoare limbajul paremiologic ca factor inerent formării competenței de comunicare în limba engleză. În Republica Moldova s-au produs cercetări teoretico-aplicative privind optimizarea predării limbii engleze în învățământul superior (Burdeniuc G., 2004, 2007, Solcan A., 2005, Afanas A., 2007; Pruteanu M., 2006; Eșanu D., 2007, Duca V., 2007; Budnic A., 2009, Babără E., 2008, Grădinari G., 2008, Gogu T., 2008, Camenev Z., 2012, Croitoru T., 2012, Ixari A., 2013, etc.). Comunicarea în limbă engleză autentică prin valorificarea limbajului paremiologic este abordată în literatura de domeniu din perspectiva valorificării tehnologiilor comunicative în învățământul superior prin: *abordare comunicativă* (Bushnaq T., 2011), *abordare situațională* (Solcan A., 2017) și din perspectiva *instruirii universitare interactive prin variate strategii didactice* (Neamțu N., 2016 – strategii euristice), (Barbaroș N., 2018); (Culea Ul., 2019) etc.

Soluționarea problemei de formare a competenței de comunicare în limba engleză prin valorificarea limbajului paremiologic implică explorare cercetărilor din domeniul pedagogiei învățământului general și superior: Gremalschi A. (2015) (formarea competențelor – cheie în învățământul general); Manolescu M. (2004) (competență lingvistică); Guțu V. (2009) (curriculumul centrat pe competențe); Pâslaru V., Cojocaru M., Papuc L. et al. (2005) (construcție și dezvoltare curriculară); Gutu V., Platon C. (metodologia proiectării curriculumului universitar); Cristea S., Cojocaru-Borozan M., Sadovei L., Papuc L. (2016) (axiologia și praxiologia cercetării pedagogice) și a didacticii universitare (limbi moderne): Solcan A. (2005), (strategii didactice de dezvoltare a competențelor comunicative la studenți); Titica S. (2008), (formarea competenței de comunicare

în limba engleză); Bushnaq T. (2011) (tehnologii didactice universitare de formare a frazeologismelor engleze); Pruteanu M. (2009), Afanas A. (2013) (formarea competențelor comunicative în limba străină); Ixari A. (2013) (formarea lexicului de specialitate la limba engleză); Verdeș R. (2016) (formarea competenței de comunicare în limba engleză la studenții în drept), Goraș-Postică V. (*formare de competențe prin strategii didactice interactive*) (2008); Golubovschi O. (2019) (formarea competențelor de traducere în limba engleză); Străistari C. (2020) (fundamente pedagogice ale învățării limbilor străine în educația timpurie) etc.

Imperativitatea cercetării competenței de comunicare în limba engleză din perspectivă lexicală (valorizarea limbajului paremiologic) rezultă din necesitatea clarificării condițiilor psihopedagogice necesare în procesul formării profesionale inițiale ale studenților pedagogi. Considerăm importantă cercetarea aplicativă a competenței de comunicare în limba străină din perspectivă paremiologică în cadrul procesului de predare-învățare-evaluare a limbilor moderne în acord cu demersurile practice ale educației lingvistice naționale. În acest sens este oportună reconsiderarea la nivel de finalități și conținut curricular a formării profesionale a studenților pentru valorificarea lexicului paremiologic. Valoarea pragmatică a limbajului paremiologic în studiul limbii engleze poate fi asigurată de către cadrele didactice universitare, care îi conferă *funcționalitate și utilitate* prin identificarea și satisfacerea nevoilor de învățare ale studenților pedagogi, deoarece limbajul paremiologic se integrează/valorizează în discuții, interpretări, explicații, precizări conceptuale etc. Imperativele în utilizarea limbajului paremiologic a devenit un domeniu de interes al cercetărilor prin „*reconstituirea interpretativă a limbajului aforistic ca fenomen al praxisului lingvistic*” [24, p. 3]. În acest context formarea competenței de comunicare în limbă engleză din perspectivă etnopedagogică devine un obiectiv al studiului universitar în programele de licență, activitatea în cadrul cărora a permis identificarea **contradicțiilor cercetării** care vizează dezacordurile privind formarea competenței de comunicare în limba engleză (în planul LP) a studenților pedagogi: (a) între misiunea cadrelor didactice universitare de a orienta demersul instructiv spre învățarea comunicării în limba engleză autentică și cunoașterea insuficientă a limbajului paremiologic de către studenții pedagogi; (b) impactul limbajului paremiologic în eficientizarea comunicării engleze și orientarea incertă și implicită a programelor de studiu în învățământul superior spre valorificarea limbajului paremiologic pentru dezvoltarea competenței de comunicare din perspectivă etnopedagogică în studiul limbii engleze; (c) valorile etnopedagogice ale limbilor străine susceptibile de a fi studiate pentru dezvoltarea competenței de

comunicare în limba engleză și lipsa unor modele pedagogice de valorificare a potențialului formativ al limbajului paremiologic pentru asimilarea limbii engleze.

Contradicțiile prezentate generează **problema cercetării** care este determinată de valorificarea universitară insuficientă a limbajului paremiologic englez în procesul de formare a competenței de comunicare pentru alfabetizarea culturală engleză.

Scopul cercetării presupune stabilirea reperelor teoretice privind valoarea culturală a limbajului paremiologic, elaborarea Modelului pedagogic de formare a competenței de comunicare în limba engleză prin valorificarea limbajului paremiologic în învățământul superior.

Obiective ale cercetării:

1.stabilirea fundamentelor teoretice privind importanța limbajului paremiologic în formarea competenței de comunicare în limba engleză din perspectivă etnoculturală;

2.descrierea contextului pedagogic și a motivației studenților pentru valorificarea limbajului paremiologic în procesul de formare profesională a studenților pedagogi;

3.evaluarea premiselor curriculare universitare ale integrării limbajului paremiologic în formarea competenței de comunicare în limba engleză;

4.identificarea condițiilor pedagogice de formare a competenței de comunicare în limba engleză din perspectivă utilizării limbajului paremiologic în învățământul universitar;

5.stabilirea experimentală a gradului de valorificare a limbajului paremiologic în comunicarea engleză a studenților;

6.validarea experimentală a Modelului pedagogic de formare a competenței de comunicare în limba engleză prin valorificarea limbajului paremiologic.

➤ **Ipoteza cercetării:** Valorificarea limbajului paremiologic pentru formarea competenței de comunicare în limba engleză în procesul de formare profesională a studenților pedagogi poate fi eficientă dacă: vor fi determinate reperetele teoretice privind importanța limbajului paremiologic în formarea competenței de comunicare în limba engleză din perspectivă etnoculturală; va fi descris contextul pedagogic și gradul de motivație a studenților pentru valorificarea limbajului paremiologic în procesul de formare profesională a studenților pedagogi; vor fi evaluate premisele curriculare universitare ale integrării limbajului paremiologic în formarea competenței de comunicare în limba engleză; vor fi identificate condițiile pedagogice de formare a competenței de comunicare în limba engleză din perspectivă utilizării limbajului paremiologic

în învățământul universitar; va fi stabilit experimental gradul de valorificare a limbajului paremiologic în comunicarea engleză a studenților pedagogi; vor fi identificate condițiile pedagogice de formare a competenței de comunicare în limba engleză prin elaborarea și validarea experimentală a Modelului pedagogic de formare a competenței de comunicare în limba engleză prin valorificarea limbajului paremiologic.

Metodologia cercetării științifice a inclus utilizarea metodelor: documentarea științifică, analiza comparativă, analiza documentelor curriculare, observarea, chestionarea, modelizarea pedagogică, experimentul pedagogic (etapele de constatare, formare și de validare), prelucrarea matematică a datelor experimentului pedagogic.

CONȚINUTUL TEZEI

În **Introducere** este demonstrată actualitatea și necesitatea studierii temei de cercetare, sunt formulate problema cercetării, scopul și obiectivele, este descrisă situația în domeniul de cercetare; semnificația științifică și valoarea praxiologică a cercetării, ce constituie dovada caracterului inovativ al cercetării științifice și originalitatea investigației privind dezvoltarea competenței de comunicare în limba engleză prin valorificarea limbajului paremiologic.

CAPITOLUL 1. „Repere teoretice privind valoarea culturală a limbajului paremiologic pentru comunicarea în limba străină” prezintă repere teoretice privind evoluția competenței de comunicare în limba străină, metodologia predării limbii engleze din perspectiva abordării etnoculturale a limbajului paremiologic. În conținut sunt prezentate competența de comunicare prin abordări teoretice ale tipurilor de competențe (lingvistică, sociolingvistică, pragmatică), acestea fiind analizate din perspectivă etnoculturală. Din această perspectivă Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi oferă baza comună de elaborare a programelor de studii a limbilor străine.

„Conceptul de competență de comunicare în limbi străine definește capacitatea lingvistică general-umană ce poate fi formată în diferite situații specifice, abordabile din perspectivă antropologică, psihologică, pedagogică și sociologică”. Poate fi analizat în calitate de concept pedagogic operațional care: reflectă „etnografia comunicării” ca domeniu de cercetare antropologică, bazată pe „studiul comparativ al evenimentelor de vorbire proprii fiecărei societăți și fiecărei culturi” [10, p.112] [24].

Competența de comunicare în limba străină devine, astfel, o funcționalitate pedagogică superioară la nivel de educație multilingvistică, „dimensiune a

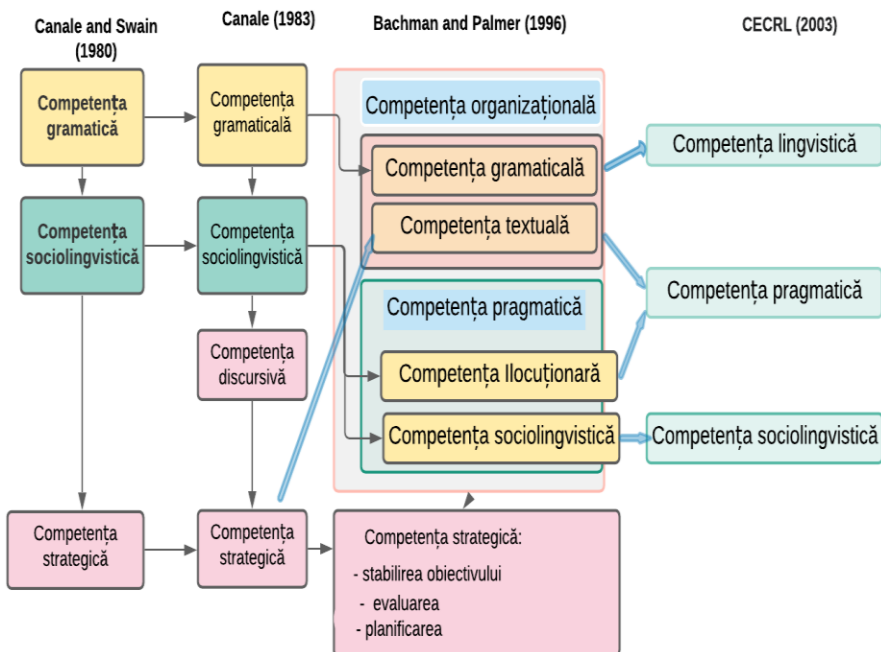

educației interculturale, afirmată în diferite contexte sociale, globale, teritoriale și locale” [2] [30].

Recentele cercetări teoretice și empirice a competenței de comunicare se bazează pe trei modele de competență de comunicare: *modelul propus de Canale și Swain*, *modelul lui Bachman și Palmer*, dar și descrierea componentelor competenței de comunicare în *Cadrul European Comun De Referință Pentru Limbi (CECRL)*.

Modelul teoretic propus de Canale și Swain (1980, 1981) [Apud; 22, 31-36] la început avea trei componente principale: *competență gramaticală*, *sociolingvistică și strategică*. Într-o altă versiune a acestui model, autorul a transferat unele elemente din competența sociolingvistică în cea de-a patra componentă pe care a numit-o *competența discursivă*.

Ușurința cu care se poate aplica modelul Canale și Swain este probabil principalul motiv pentru care mulți cercetători de competență comunicare îl folosesc în continuare.

Figura 1. Aspecte al modelului teoretic a competenței de comunicare în evoluție

Unul dintre obiectivele care urmează să fie vizate în programul de învățământ superior al Republicii Moldova este acela de a se asigura că studenții „își dezvoltă

capacitatea de a comunica și de a interacționa în limba engleză într-o varietate de contexte referitoare la diferite probleme și în diferite situații”. Competența de comunicare constă din abilitatea de a folosi vocabularul și gramatica unei limbi pentru a atinge obiectivele comunicării și de a cunoaște cum să-l folosești adecvat în diferite situații socioculturale [Apud; 30, p. 31-36].

Competența de comunicare se referă atât la cunoștințele culturale, cât și la înțelegerea metaforică. Cel ce studiază o limbă străină trebuie să fie conștient de cultură țării țintă pentru a comunica eficient. Cortazzi și Lixian susțin că „...*comunicarea în situații reale nu este niciodată în afara contextului și, deoarece cultura face parte din majoritatea contextelor, comunicarea este rareori lipsită de cultură*”. Studentul trebuie să fie în măsură să recunoască și să înțeleagă limbajul metaforic și figurativ pentru a evita neînțelegerea sau alte confruntări comunicative [11, p.98] [19].

În prezenta lucrare, competența de comunicare se află într-o strânsă relație cu abilitățile de relaționare ale indivizilor, cu acele cunoștințe pe care ei le dețin în acest domeniu și cu gradul de conștientizare a dependențelor care se stabilesc între cei ce comunică.

Deși dezvoltarea „competenței de comunicare” a apărut de-a lungul anilor, există încă posibilitatea dezvoltării ideilor actuale, deoarece limbajul nu stagnează, ci este o cunoaștere în curs de dezvoltare. Va fi datoria noastră să explorăm mai multe despre utilizarea strategiilor de predare a limbilor străine în contextul formării competenței de comunicare din perspectivă etnoculturală.

CAPITOLUL 2. „Contextul pedagogic al formării competenței de comunicare prin valorificarea limbajului paremiologic include descrierea condițiilor pedagogice de formare a competenței de comunicare în limba engleză din perspectivă utilizării limbajului paremiologic în învățământul universitar. Prin cercetare empirică a fost determinată opinia cadrelor didactice universitare privind motivația studenților pentru utilizarea limbajului paremiologic englez. Expertiza curriculumului universitar a permis identificarea premiselor curriculare universitare ale integrării limbajului paremiologic în formarea competenței de comunicare în limba engleză.

Un rol esențial în predare îl are cadrul didactic care are sarcina de a motiva studenții săi să studieze o limbă străină. Motivația reprezintă una dintre cele mai importante probleme guvernată de motivele pentru care oamenii se simt implicați în propria lor formare. Motivația este definită ca totalitatea motivelor, a considerațiilor sau a mobilurilor (conștiente sau nu) ce determină persoana să efectueze o acțiune și să tindă spre anumite scopuri [5, p.68].

Aspectul specific al *motivației* în învățarea unei limbi străine este precizat de aspectul caracteristic disciplinei *Limba străină*. Cadrul didactic care predă o limbă străină are tendința să gândească și să analizeze în această limbă, dar și să completeze cu informații ce se potrivesc intereselor studenților [4, p.55].

Aspectul creativ al acestei activități este una dintre trăsăturile distinctive ale învățării unei limbi străine după cum afirmă Berman I. În procesul de *predare/învățare* a unei limbi străine se evidențiază aspectele caracteristice de personalitate ale studenților. Cu atât mai mult că, o limbă străină trebuie învățată profund și în totalitate, doar în așa mod vom putea înțelege utilitatea ei [6, p.88].

Prin cunoașterea unei limbi străine învățăm și cultura poporului limba căruia o însușim. Învățând o limbă străină, studenții cunosc în profunzime limba maternă, prin asemănarea și deosebirea diverselor fenomene și forme lingvistice [12, p.271] [32].

Din aceste considerente, predarea unei limbi străine nu poate avea succes decât prin dezvoltarea conștientizării culturale a studenților, iar o abordare posibilă este utilizarea textelor autentice. Există multe exemple de texte autentice care pot fi utilizate cu succes în clasă, de exemplu, nuvele, articole din ziare, poezii, reclame, pliante, broșuri, anunțuri etc. Dar proverbele sunt cele mai scurte exemple de texte autentice [13, p.63].

Dezvoltarea competenței de comunicare în LS reprezintă un obiectiv deosebit de important al învățământului superior modern. Capacitatea de a dialoga, de a schimba mesaje este esențială pentru formarea personalității studentului și absolut necesară participării acestuia la interacțiunile sociale. Iar ca studenții să-și *dezvolte competența de comunicare în LS* este necesară organizarea activității didactice universitare în așa mod, încât ei să aibă posibilitatea de a se exprima liber și, totodată, de a-i asculta pe ceilalți. Aceasta cheamă la participarea la discuții (dezbateri) colective, acțiuni cu mare valoare formativă.

În concluzie, profesorul ar trebui să integreze activitățile, sprijinind studenții să utilizeze formele corespunzătoare și să știe cum și când să le utilizeze în mod corespunzător. Pentru această cercetare, cercetătorul va folosi activitatea de puzzle, activitatea de informare din Thornbury (2008), descoperirea activității secvenței, descoperirea activității identice a perechilor, jocul de rol și dialogul mapat [14, p.28].

Primul pas în cercetare este analiza CDU și a determina dacă folosesc proverbele în predare și, dacă o fac, cum le folosesc. Chestionarul a fost distribuit la 48 de profesori de limbă engleză de la „Universitatea Pedagogică de Stat „I. Creangă” și Universitatea „Alec Russo” din Bălți.

Întrebările din chestionarul prezent s-au concentrat pe cât de important profesorii cred că este să utilizeze proverbele în dezvoltarea competenței de comunicare în limba engleză cât și utilizarea lor reală în predarea lor și despre unele activități specifice pe care le folosesc. Sondajul este împărțit în trei părți

Primele trei întrebări din Partea 1 se referă la percepțiile profesorilor despre cât de importante sau valoroase sunt proverbele în raport cu învățarea limbii engleze unde trebuia să răspundă cu “De acord”, “Nu sunt de acord” și “Nu sunt sigur”.

Răspunsurile CDU din prima parte a sondajului au arătat rezultate pozitive, deoarece profesorii de limbă engleză au răspuns cu peste 62,0% - De acord, 14,0% - Nu sunt de acord, 16,0% - Nu sunt sigur la întrebarea 1 cu privire la faptul că *LP contribuie la dezvoltarea deprinderilor de scriere, citire, audiere și vorbire a studenților*. Întrebarea a 2-a din Partea 1 a chestionarului a vizat aprecierea CDU la *importanța utilizării proverbelor în realizarea unei comunicări eficiente*. Și la această secțiune profesorii si-au manifestat acordul cu 84,0%, 7%-Nu sunt de acord și 9% - Nu sunt sigur. La ultima întrebare, dacă ei *consideră că proverbele ar trebui incluse în cadrul disciplinei de curs în scopul dezvoltării competenței de comunicare a studenților*, la fel, un număr mare de 73,0% și-au exprimat acordul, iar un rezultat de 24,0% - sunt De acord și doar 3,0% Nu sunt sigur. Aceste rezultate demonstrează conștientizarea CDU a importanței cunoașterii LP în realizarea unei comunicări eficiente autentice. Aceasta confirmă nevoia de a include valorificarea paremiilor în curriculumul disciplinelor de specialitate de limbă engleză [17].

Întrebările din Partea a 2-a se concentrează asupra experiențelor proprii în familiarizarea cu LP, atât ca profesori, cât și experiența lor în studierea proverbelor ca foști studenți.

Un rezultat surprinzător a dezvăluit răspunsurile la întrebarea 2 din Partea a 2-a a chestionarului unde CDU trebuiau să includă *frecvența utilizării a paremiilor de foștii profesori în predarea limbii engleze*. Cel mai mare număr de respondenți - 72,0%, au arătat că în experiența lor ca studenți, LP a fost folosit ocazional. Doar 28% au experimentat des valorificarea proverbelor în cadrul orelor de limbă engleză. Ca urmare, putem deduce că impactul experienței proprii este reflectată în predarea ocazională a LP în prezent lucru demonstrat în răspunsurile din Partea 3-a a chestionarului care vizează *propria experiență în utilizarea proverbelor în predare*. În concluzie, putem afirma că majoritatea cadrelor didactice universitare au fost de acord cu importanța învățării proverbelor englezești pentru o comunicare eficientă. CDU susține educația proverbelor care ajută la educarea limbilor ca

parte integrantă a experienței generale de învățare limbii engleze. În opiniile CDU proverbele ajută, de asemenea, la formarea abilităților de comunicare eficiente prin dezvoltarea deprinderilor de *citire, vorbire, audiere și scriere* și recunosc necesitatea proverbelor includerii în cadrul orelor de limbă engleză.

Prin acest studiu, ne propunem să motivăm proiectarea de noi materiale pe care profesorii să le folosească în clasă pentru a crește conștientizarea lor în predarea proverbelor. Rezultatele noastre susțin opinia că proverbele joacă un rol cheie în înțelegerile culturale și sprijină dezvoltarea CCLE.

Studiul experimental de evaluare a gradului de valorificare a limbajului paremiologic (studenții pedagogi)

La etapa actuală este pe larg acceptat faptul că, pentru a dezvolta competența de comunicare într-o limbă străină, nu este suficient să se studieze doar gramatica limbii vizate, izolat de contextul său cultural.

În studiul prezent se pune accentul pe necesitatea studierii proverbelor în contextul studierii limbii engleze și modul în care structura concisă și încărcătura semantică a conținutului proverbelor pot contribui la dezvoltarea competenței de comunicare la studenți într-o limbă străină.

Demersul experimental a fost conceput în formatul unui chestionar de evaluare a gradului de valorificare de către studenți a limbajului paremiologic, acest mijloc de evaluare a permis o analiză amplă a atitudinilor respondenților față de învățarea și predarea proverbelor englezești, opiniile lor despre cunoașterea proverbelor și percepțiile lor despre cărțile de curs folosite atunci când au fost studiate proverbele.

În vederea realizării obiectivelor cercetarea experimentală privind gradul de valorificare de către studenți a limbajului paremiologic s-a realizat în anul 2017 pe un eșantion din 104 studenți din UPSC de la facultatea de Limbi și Literaturi Straine – 52 studenți (specialitățile engl./germ, engl./fran, engl./ital/span) și Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți-52 studenți (specialitățile engl./germ, engl./fran, engl./span).

Tabelul 1. Proiectul cercetării experimentale la etapa de constatare

Grup	Metodele cercetării	
	Constatare	Validare
GE GC	Chestionarul de evaluare a gradului de valorificare de către studenți a limbajului paremiologic	Chestionarul de evaluare a gradului de valorificare de către studenți a limbajului paremiologic

În tabelul 2. variabilele cercetării în chestionarul de evaluare a gradului de valorificare de către studenți a limbajului paremiologic, elaborat în conformitate cu variabilele cercetării, definite pe dimensiunile prioritare ce permit identificarea nivelului de cunoaștere, dar și aprecierea atitudinilor față de paremie.

Tabelul 2. Variabilele cercetării în chestionarul de evaluare a gradului de valorificare de către studenți a limbajului paremiologic

Variabile cercetării	Chestionar
1.Cunoașterea limbajului paremiologic	1.Cunoașteți proverbe necesare comunicării autentice în limba engleză ?
2. Necesitatea limbajului paremiologic	2.În ce măsură considerați necesar pentru formarea Dvs. profesională a <i>învăța limbajul paremiologic</i> ?
3. Gradul de dificultate în recunoașterea temei proverbelor	3.Apreciați gradul de dificultate în recunoașterea temei proverbelor.
4. Recunoașterea semnificației axiologice a proverbelor	5.Recunoașteți semnificația axiologică a proverbelor ?
5. Utilizarea proverbelor pentru comunicarea în limba engleză	6.La ce ar putea să vă ajute utilizarea activă a proverbelor pentru comunicarea în limba engleză?
6. Forme de valorificare a proverbelor engleze	7.Cum anume credeți că disciplinele universitare ar putea să vă ajute la asimilarea și valorificarea proverbelor engleze?

În scopul stabilirii opiniilor studenților despre valorificarea LP această chestionar a vizat identificarea nivelului de cunoaștere, conștientizarea utilității studierii acestuia, dar și aprecierea atitudinilor față de paremie.

În rezultatul procesării răspunsurilor studenților s-a constatat că la compartimentul **Cunoașterea limbajului paremiologic, la întrebarea 1 și 2** majoritatea respondenților 65,4% din grupul experimental și 59,6 % din grupul de control, au demonstrat că dispun de un nivel minim de cunoaștere a proverbelor necesare comunicării autentice în limba engleză, 26,9% și 28,9% din grupurile vizate au indicat un nivel mediu de cunoaștere a limbajului paremiologic adecvat, și doar 7,7% din SGE și 11,5% din SGC au indicat că posedă cunoștințe optime ale limbajului paremiologic. În același context la întrebarea cu referire la necesitatea învățării limbajului paremiologic 32,7% din SGE și 36,5% din SGC au apreciat drept optima această opțiune, 46,1% și 44,2% respectiv, au considerat medie necesitatea învățării limbajului paremiologic, iar 21,2% din SGE și 19,3% din SGC au determinat această necesitate ca fiind minima. Conform rezultatelor

din tabelul 2.4 putem consta că studenții au un nivel scăzut de cunoaștere a limbajului paremiologic dar au demonstrat un interes în studierea acestora.

La întrebarea 3 și 4 cu referire la *Gradul de dificultate în recunoașterea temei proverbelor* a fost considerat optim de către 21,1% de respondenți din grupul experimental și 26,9% de respondenți din grupul de control, 42,4% și 40,4% din grupurile vizate au confirmat un nivel mediu de recunoaștere iar 36,5 % din SGE și 32,7% din SGC au indicat un nivel minim de recunoaștere a temei proverbelor. Acest lucru ne confirmă necesitatea studierii și valorificării LP repartizat pe teme în cadrul orele de limbă engleză. Recunoașterea semnificației axiologice a proverbelor s-a dovedit a fi un aspect cu grad sporit de dificultate, fapt demonstrat de datele obținute în cadrul chestionarului, astfel doar 5,7% din SGE și 9,6% din SGC au confirmat că recunosc semnificația axiologică a proverbelor, 38,5% și 46,1% din studenții intervievați au specificat ca doar uneori recunosc, 55,8% din grupul experimental și 44,3% din grupul de control, au indicat că nu reușesc să perceapă semnificația axiologică a proverbelor. Datele incluse în tabelul 3 am observat că studenții întâmpină în mare parte dificultăți de interpretare și decodificare a LP iar ca rezultat acest fapt îi împiedică să înțeleagă textele și actele de comunicare autentice.

Tabelul 3. Opinia studenților despre frecvența utilizării limbajului paremiologic (chestionar, constatare, întrebarea 5, 6)

5. Utilizarea proverbelor pentru comunicarea în limba engleză								
a) comunicarea autentică			b) decodificarea textelor autentice		c) simpla îmbogățire a limbajului			
respondenți	%		respondenți	%		respondenți	%	
SGE	11	21,1	25	48,1	16	30,8		
SGC	13	25,0	22	42,3	17	32,7		
6. Forme de valorificare a proverbelor engleze								
a) nu sunt convins/ă că pentru comunicarea în limba engleză este obligatorie utilizarea proverbelor engleze			b) integrarea disciplinei opționale specifice „Limbajul paremiologic englez” sau prin teme specifice consacrate limbajului paremiologic		c) prin studiu independent al studenților			
respondenți	%		respondenți	%		respondenți	%	
SGE	3	5,7	34	65,4	15	28,9		
SGC	4	7,7	31	59,6	17	32,7		

Ca rezultat a evaluării gradului de valorificare, cunoaștere și utilizare a LP în rândul studenților putem afirma că lipsa de conștientizare și cunoaștere a proverbelor poate împiedica posedarea limbii ce presupune dezvoltarea deprinderilor comunicative de *citire, scriere, audiere și vorbire*.

În concluzie putem menționa că datele obținute în rezultatul aplicării chestionarului, demonstrează că studenții sunt conștienți de rolul imperativ al expresiilor paremiologice în comunicare și și-au exprimat dorința și interesul de a le învăța demonstrând o atitudine pozitivă față de necesitatea asimilării proverbelor engleze în cadrul orelor de limbă engleză.

CAPITOLUL 3. „Cadrul experimental al valorificării limbajului paremiologic în formarea profesională a studenților pedagogi” include descrierea designului cercetării experimentale a CCLE a studenților pedagogi în planul utilizării limbajului aforistic în procesul formării profesionale inițiale în învățământul superior. Conținutul capitolului descrie *Modelul pedagogic de formare a competenței de comunicare în limba engleză prin valorificarea limbajului paremiologic* și implementat la Universitatea Pedagogică de Stat „I. Creangă” din Chișinău. Datele cercetării experimentale constituie argumente științifice ce confirmă eficiența modelului pedagogic pentru valorificarea limbajului paremiologic.

În urma interpretării datelor chestionarului de evaluare a gradului de valorificare a LP a studenților ce au manifestat deschidere spre studiere acestora am continuat experimentul prin supunerea unui test inițial de evaluare a nivelului de formare a competenței de comunicare prin valorificarea LP care se reflecta la nivelul deprinderilor de *vorbire, citire, audiere și scriere în conformitate cu CECRL*. Obiectivele testului au vizat evaluarea gradului de formare a celor trei componente ale competenței de comunicare: *competența lingvistică, competența socio-lingvistică și pragmatică* privind utilizarea LP.

Valorile specifice LP au servit drept criterii de evaluare de baza în elaborarea nivelurilor de referință în dezvoltarea competenței de comunicare din perspectiva LP prin intermediul a celor șase niveluri propuse de CECRL: **A 1/2, B 1/2, C 1/2** s care unt echivalente cu trei niveluri generale: **A, B și C** de cunoaștere a unei limbi străine, iar în cercetarea noastră aceste niveluri au fost adaptate pentru a măsura competența de comunicare (*minim, mediu, avansat*). Pentru a putea sintetiza rezultatele demonstrate de studenți în testul de evaluare a gradului de formare a CCLE din perspectiva LP, interpretarea s-a făcut în baza a nivelurilor **A (minim), B (mediu), C (avansat)** pe dimensiunea valorificării LPE a studentului.

Tabelul 4. Raportul variabilelor cercetării cu sarcinile testului de evaluare

<i>Variabilele cercetării CCLE prin LP</i>	<i>Sarcini didactice de evaluare a CCLE prin prisma LP</i>	<i>Competențe generale din curricula universitară</i>
<i>Competența</i>	1. Identifică morala textului din următoarele	Deducție și

<p><i>Socio-lingvistică</i></p>	<p>proverbele:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. <i>It's no use crying over spilt milk.</i> b. <i>Too many cooks spoil the broth.</i> c. <i>What goes around comes around</i> <ol style="list-style-type: none"> 2. Selectează două exemple din text pentru a ilustra proverbul <i>What goes around comes around</i> 3. Dați echivalentele în limba maternă pentru proverbele următoarele proverbe: 4. Citește următoarele situații și potrivește-le cu proverbul corespunzător. 5. Potrivește proverbele engleze cu echivalentele sale în limba română. <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Handsome is as handsome does- Fapta te arata ca într-o oglindă.</i> b. <i>A fair face, but a foul heart.- Chip frumos la inima gaunos.</i> c. <i>Beauty will buy no beef-Frumusețea nu se pune pe masă.</i> 	<p>generalizare Echivalarea semantică Adaptarea la context</p>
<p><i>Competența Pragmatică</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Redă în formă scrisă propria definiție a ceea ce înseamnă proverbul <i>What goes around, comes around.</i> 2. Dă-i un sfat partenerului tău parafrazând proverbul <i>Early bird catches the worm</i> (50 words) 3. Construiește un dialog pentru a ilustra proverbul <i>A stitch in time, saves nine.</i> (50 words) 4. Descrie o situație din viața ta pentru a ilustra proverbul: <i>“Every cloud has a silver lining”</i> Vorbește timp de 2 minute. 5. Exprimă-ți acordul sau dezacordul față de semnificația proverbului <i>Absence makes the heart grow fonder.</i> Vorbește timp de 1 minut. 	<p>Utilizarea contextuală Decodificarea semnificației Ilustrarea Argumentarea</p>
<p><i>Competența Lingvistică</i></p>	<p>Sarcinile pentru evaluarea nivelului de formare a competenței lingvistice sunt intercalate în toate sarcinile menționate mai sus prin realizarea capacităților de audiere, citire, scriere și vorbire evaluate prin capacitățile de <i>a folosi și stăpâni vocabularul; cunoștințele și abilitățile de a utiliza structurile gramaticale; abilități de control asupra semnificării lexicale; abilitatea de a posedea unei pronunții clar inteligibile; capacitatea și abilitatea de a produce corect simbolurile ce alcătuiesc textele scrise.</i></p>	<p>Stăpânirea vocabularului Corectitudinea gramaticală Stăpânirea sistemului fonologic Stăpânirea ortografiei</p>

Sarcinile testului ce au vizat evaluarea *competenței socio-ligvistice* a fost realizat în baza capacităților *audiere, citire, scriere și vorbire*. Testul a inclus 5 sarcini didactice ce au evaluat gradul de formare a CSL realizate de studenți: 1. *Identifică morala textului din următoarele proverbele*; 2. *Selectează alegerea ta cu două exemple din text pentru a ilustra proverbul What goes around comes around*; 3. *Dați echivalentele în limba maternă pentru proverbele următoarele proverbe*, 4. *Citește următoarele situații și potrivește-le cu proverbul corespunzător*; 5. *Potrivește proverbele engleze cu echivalentele sale în limba română*.

Rezultatele testului la etapa de constatare a demonstrat că atât subiecții GE cât și subiecții GC se concentrează preponderent pe nivelul minim cu un procent de 43,3, cu nivel mediu 41,3 și nivel avansat.

Tabelul 5. Date experimentale comparate (GE - GC) privind nivelurile de formare a competenței de comunicare a studenților (test de autoevaluare - constatare)

Competența de comunicare	Nivelul											
	Nivel minim (A1/A2)				Nivel mediu (B1-B2)				Nivel avansat (C1-C2)			
	GE		GC		GE		GC		GE		GC	
	Nr. Subiecți	%	Nr. Subiecți	%	Nr. Subiecți	%	Nr. Subiecți	%	Nr. Subiecți	%	Nr. Subiecți	%
<i>Competența socio-lingvistică</i>	25	48,0	22	40,7	21	40,4	24	44,4	6	11,6	8	14,9
<i>Competența prgmatică</i>	24	46,1	20	38,4	22	42,3	24	46,1	6	11,6	8	15,5
<i>Competența lingvistică</i>	23	44,2	21	40,4	20	38,5	20	38,5	9	17,3	11	21,1

Compararea datelor a constituit o procedură experimentală ce permite concluzia despre diferențe minime la această etapă a cercetării între GE și GC care furnizează date necesare pentru compararea valorilor medii la etapa de validare a programului de formare a studenților. Aceste date rezultă din gradul relativ omogen de formare a studenților.

Potrivit rezultatelor modeste obținute în urma evaluării gradului de formare a competenței de comunicare prin abordare paremiologică a condiționat necesitatea elaborării unui program formativ în baza paremiilor în cadrul cursului de limbă engleză ținând cont de conținuturile tematice ce urmează să fie învățate.

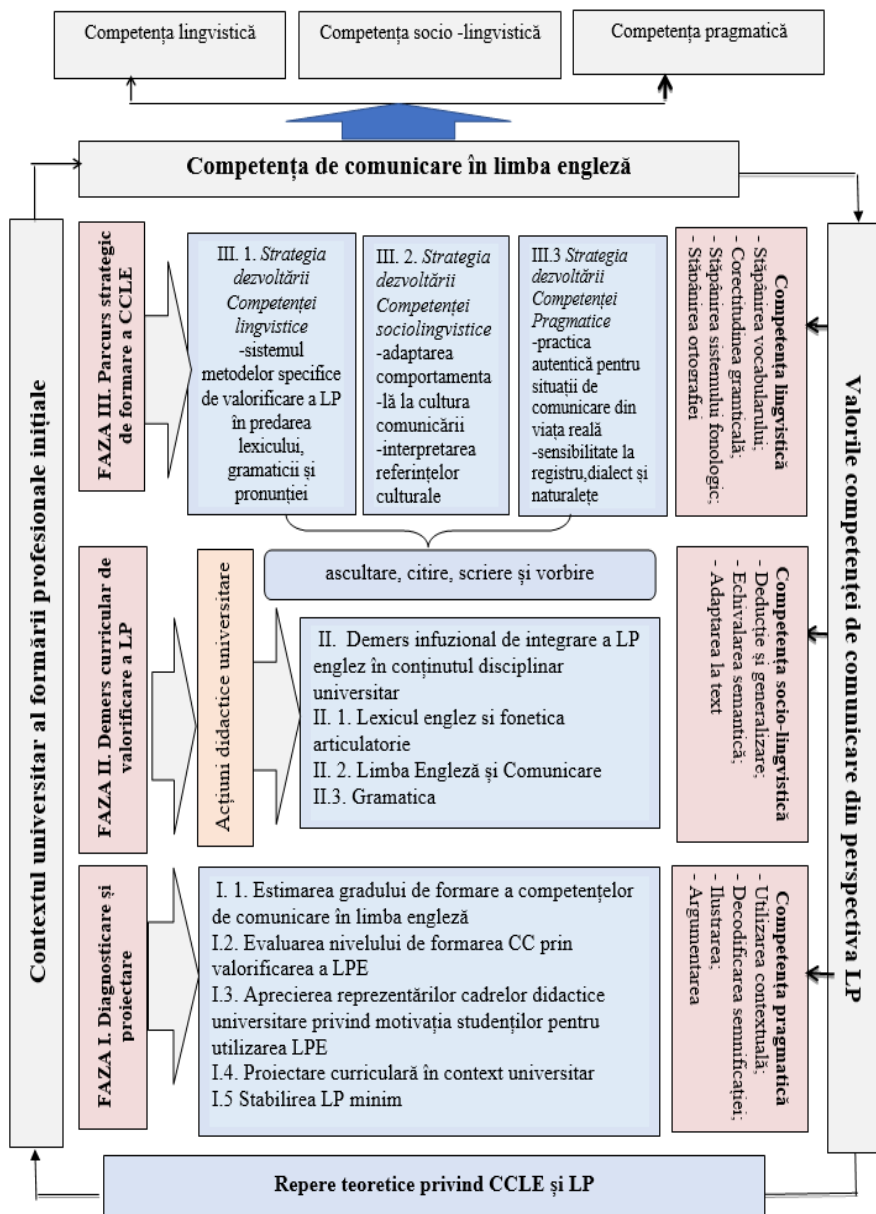
Este cunoscut faptul că competența de comunicare a limbilor străine este pregătirea studenților de a utiliza cunoștințele, abilitățile și atitudinile dobândite într-o limbă străină pentru a rezolva probleme de viață practică și teoretică. Principalul lucru este să fii capabil să dobândești cunoștințe nu pasiv, ci activ (activ), adică depunând eforturi și să poți folosi aceste cunoștințe în viață, atât în interiorul, cât și în afara instruirii [50, p. 86].

În acest sens, în baza analizei literaturii de specialitate a fost elaborat *Modelul* care este conceput ca un subsistem pedagogic (teoretic și praxiologic) de formare a concepției comunicative în limba engleză la studenți din perspectivă LP.

Modelul pedagogic de formare a competenței de comunicare prin valorificarea LP în limba engleză devine un model eficient prin aplicarea lui în proiectările didactice și activitățile practice. Cunoșcând o limbă străină, studenții cunoaște profund limba maternă, prin compararea diverselor fenomene și forme lingvistice. Iar prin învățarea unei limbi străine învățăm și *cultura* poporului limba căruia o asimilăm.

Modelul pedagogic reprezintă o formă de structurare a activităților ce valorifică LP cu scopul de formare a competenței de comunicare care conform Cadrului European Comun de Referință pentru Limbi: învățare, predare, evaluare, include următoarele componente: *competența lingvistică, competența sociolingvistică, competența pragmatică* [CECRL]. Valorificarea LP în procesul de formare a competenței de comunicare ce poate fi obținută prin dezvoltarea competenței de *scriere, ascultare, citire și vorbire*, devine un material didactic important, ce va fi utilizat potrivit obiectivelor descrise anterior [156, p. 53].

Acest proces va fi susținut de un *sistem de exerciții* alcătuit în baza particularităților lingvistice ale LP și celor psihopedagogice ale procesului de valorificare, care vor dirija și forma *cunoștințe, capacități și atitudini*, prin prelucrarea informației. În baza procesului de dezvoltare și formare a *competenței de comunicare* în limba străină, am elaborat *Modelul pedagogic de formare a competenței de comunicare* în limba engleză prin valorificarea limbajului paremiologic.

Figura 2. Modelul pedagogic de formare a competenței de comunicare în limba engleză prin valorificarea limbajului paremiologic

Faza I Diagnosticare și proiectare a vizat estimarea gradului de formarea competenței de comunicare a studenților în limba engleză dar și evaluarea nivelului de valorificare a LPE în comunicare care au demonstrat o motivație evidentă dar și o cunoaștere scăzută a LP la etapa de constatare. Motivația studenților pentru studierea paremiilor a condiționat decizia de a evalua gradul de formare a CCLE în baza LP.

Prin urmare, cele 100 de articole prezintă LP pe care un utilizator de engleză le poate întâlni în comunicarea orală și scrisă, astfel încât va fi util pentru un student al acestei limbi să le cunoască, inclusiv și semnificația lor, cel puțin în ceea ce privește utilizarea receptivă.

În urma implementării programului formativ, în baza *minimumului paremiologic* stabilit, studenții au fost supuși chestionarului repetat de evaluare a gradului de valorificare a limbajului paremiologic, acest mijloc de evaluare a permis o analiză a atitudinilor respondenților post-experimentale față de învățarea și predarea proverbelor englezești, opiniile lor despre cunoașterea proverbelor și importanța studierii acestora. Ca rezultat, s-a identificat o schimbare ce a vizat identificarea nivelului de cunoaștere, conștientizarea utilității studierii acestuia dar și aprecierea atitudinilor față de paremii (Tabel 6).

Tabelul 6. Date experimentale comparate (GE-GC) privind evaluarea a gradului de valorificare de către studenți a limbajului paremiologic (etapa de validare)

1.Cunoașterea limbajului paremiologic						
a) optim		b) mediu		c) minim		
Respondenți	%	Respondenți	%	Respondenți	%	
SGE	39	75,0	10	19,2	3	5,8
SGC	7	13,5	14	26,9	31	59,6
2. Necesitatea limbajului paremiologic:						
a) optim		b) mediu		c) minim		
Respondenți	%	Respondenți	%	Respondenți	%	
SGE	37	71,1	13	25,1	2	3,8
SGC	19	36,5	21	40,4	12	23,1
3. Gradul de dificultate în recunoașterea temei proverbelor						
a) optim		b) mediu		c) minim		
Respondenți	%	Respondenți	%	Respondenți	%	
SGE	41	78,9	7	13,4	4	7,7
SGC	13	25,1	22	42,3	17	32,6
4. Recunoașterea semnificației axiologice a proverbelor						
a) da		b) uneori		c) nu reușesc		
Respondenți	%	Respondenți	%	Respondenți	%	
SGE	42	80,7	8	15,5	2	3,8
SGC	8	15,4	22	42,3	22	42,3

5. Utilitate proverbelor pentru comunicarea în limba engleză							
a) comunicarea autentică			b) decodificarea textelor autentice		c) simpla îmbogățire a limbajului		
Respondenți		%	Respondenți		Respondenți		
SGE		26	50	24	46,1	2	3,9
SGC		15	28,8	24	46,1	13	25,1
6. Forme de valorificare a proverbelor engleze							
a) nu sunt convins/ă că pentru comunicarea în limba engleză este obligatorie utilizarea proverbelor engleze			b) integrarea disciplinei opționale specifice „Limbajul paremiologic englez” sau prin teme specifice consacrate limbajului paremiologic		c) prin studiu independent al studenților		
Respondenți		%	Respondenți		Respondenți		
SGE		3	5,7	44	84,6	5	9,7
SGC		6	11,7	29	55,7	17	32,6

Analizând răspunsurile respondenților care au format grupa experimentală și grupa de control în urma chestionării repetate, s-a observat o atitudine schimbată a GE cu privirea la învățarea și predarea LPE cât și creștere atât a nivelului de valorificare a acestuia dar și a conștientizării importanței necesității studierii LP în cadrul cursului de limbă engleză. Datele din tabelul 3.8 indică un nivel optim de cunoaștere și recunoaștere a semnificației a LP care a crescut de la 13% până la 75-78%, date ce coincid cu rezultatele testului de validarea a nivelului de formare a CCLE prin abordarea LP.

Faza II Demers curricular de valorificare a LP constă dintr-o metodă neinvazivă de integrare a LP în conținutul disciplinar universitar- cea de *infuzare*, propusă de Cucos, C.. Acest *demers infuzional* constă în a integra un concept de valorificare a LP în cadrul disciplinelor; *Lexicul englez și fonetica articulatorie (Sem-I); Limba Engleză și Comunicare* (a studenților anului I ,specializare engleză/germ, engl/fran/span/ital), în așa fel încât acesta îi va da o anumită coloratură și un sens nou. Conținuturile vor fi predate luând în considerare acest nou centru de interes.

Analizând conținuturile de curs și finalitățile de studii a curriculei disciplinare a cursurilor *Limba engleză (LA)* și *Lexicul englez și fonetica articulatorie (LA)* (sem I) și *Lexicul englez și fonetica articulatorie; Limba Engleză și Comunicare* (sem II), anul I dublă specialitate (engleza-LA), se constată că acestea nu conțin tendințe de valorificare a limbajului paremiologic.

Deși, studenții sunt așteptați să fie capabili să aplice regulile de citire, să folosească corect structurile gramaticale învățate, să poată să înțeleagă și să

utilizeze expresii familiare și cotidiene, să aplice vocabularul achiziționat în situații de comunicare, în situații simple de rutină cu un schimb de informații etc, totuși aceste produse curriculare includ mai foarte puține elemente ce țin de conștientizarea culturală.

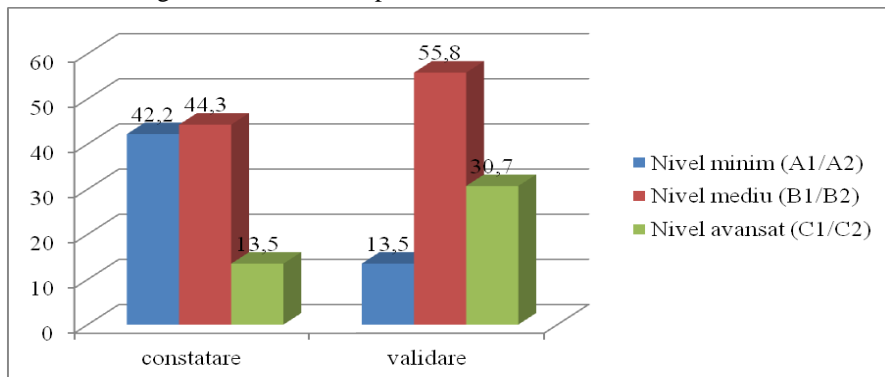
Fiecare cadru didactic trebuie să fie conștient de faptul că competența de comunicare necesită nu numai cunoașterea vocabularului și a gramaticii unei limbi, ci și să știe să-l folosească în mod adecvat în diferite situații socioculturale. Din aceste considerente dar și analizând rezultatele gradului de formare a CCLE prin abordarea LP ne-a condus spre afirmația că dezvoltarea și formarea competenței de comunicare a acestora trebuie să fie realizată prin predarea atât lingvistică cât și culturală care să aibă drept scop învățarea unei limbi simultan cu studiul culturii ei. Prin urmare, venim cu sugestii metodice de dezvoltare curriculară din perspectiva valorificării limbajului paremiologic în dezvoltarea competenței de comunicare promovând valorile culturale a limbii țintă.

FAZA III Parcurs strategic de formare a CCLE s-a realizat în baza strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în scopul dezvoltării CCLE: *competenței lingvistice, competenței socio-lingvistice și pragmatice* prin valorificarea LP. Studentul își dezvoltă/formează competența de comunicare specific disciplinei, pornind de la conținuturile curriculare adecvate. Pe baza literaturii de specialitate, proverbul devine un prilej de lectură, creație, scriere, cercetare, discuție care trebuie abordat, utilizat, valorificat continuu. Această fază conține sarcini prin care profesorul poate infiltra proverbul printre conținuturile curriculare stabilite anterior în dezvoltarea competenței de comunicare în limba engleză.

Ca rezultat al experimentului de formare ce a avut drept obiectiv validarea experimentală a **Modelului pedagogic de formare a CCLE prin valorificarea LP** valorile experimentale au scăzut evident prin aplicarea repetată a testului final. Comparativ cu datele de la etapa inițială de testare a valorilor componentelor competenței de comunicare au scăzut evident ca urmare a aplicării Modelului pedagogic de formare a CCLE prin valorificarea LP. Implementarea acestui program formativ a rezultat în urma diagnosticării nivelelor componentelor competenței de comunicare din perspectiva limbajului paremiologic și a demonstrat necesitatea infiltrării acestuia axat pe strategii didactice ce ar favoriza dezvoltarea competenței de comunicare prin abordarea limbajului paremiologic.

În cadrul experimentului de control, a fost propus **testul final de evaluare a formării competenței de comunicare la studenți prin valorificarea LP, în cadrul predării-învățării limbii străine**, test care la fel se reflectă la nivelul

deprinderilor *de ascultare, vorbire, scriere și citire* în limba engleza. Ca urmare, (Fig. 3.6) la etapa de validarea a valorilor experimentale, s-a observat o scădere a nivelului minim de la 42,2% la 13,5 și respectiv o creștere a nivelului mediu de la 44,3% la 55,8%, și a nivelului avansat de la 13,5% la 30,7% datorită implementării unei noi strategii de formare a CC prin abordarea LP.

Figura 3. Niveluri de formare a CCLE a GE pe dimensiunea valorificării LP în baza deprinderilor de audiere, citire, scriere, vorbire (etapa de constatare-validare)

Comparând datele de la etapa de constatare și validare incluse în programul experimental (Fig 3) a GE putem afirma că rezultatele obținute demonstrează eficiența Modelului pedagogic elaborat dar și utilizarea productivă a acestuia. Aceste rezultate validează valoarea strategiilor comunicative în formarea CCLE prin abordarea LPE.

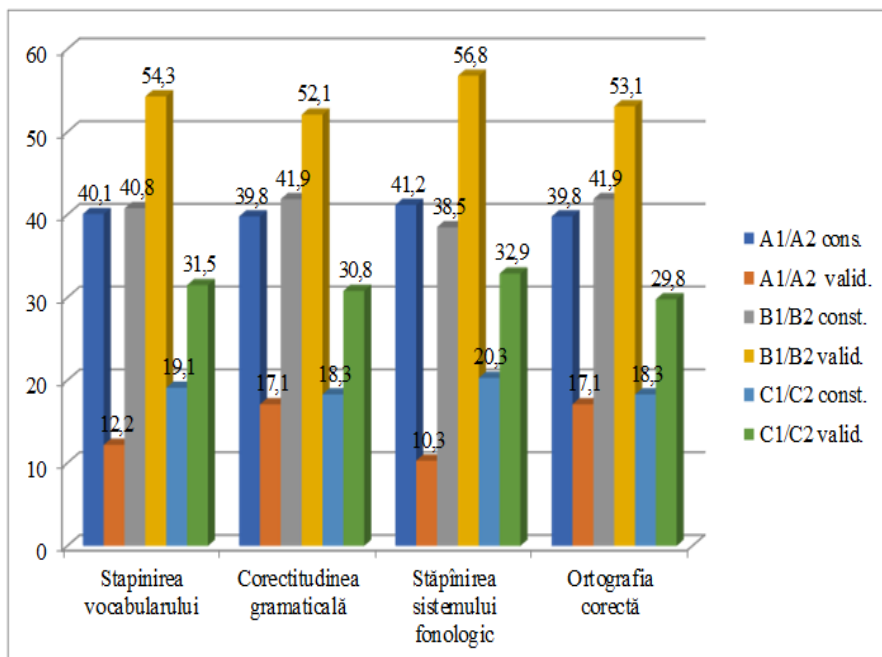
Tablel 7. Date experimentale comparate (GE-GC) privind nivelurile de formare a competenței de comunicare ale studenților (etapa de validare)

Competența de comunicare	Nivelul											
	Nivel minim (A1/A2)				Nivel mediu (B1-B2)				Nivel avansat (C1-C2)			
	GE		GC		GE		GC		GE		GC	
	Nr. Subiecți	%	Nr. Subiecți	%	Nr. Subiecți	%	Nr. Subiecți	%	Nr. Subiecți	%	Nr. Subiecți	%
<i>Competența socio-lingvistică</i>	7	13,4	20	38,5	31	59,7	24	46,1	14	26,9	8	15,4
<i>Competența pragmatică</i>	6	11,5	19	36,5	30	57,7	24	46,1	16	30,8	9	17,4
<i>Competența lingvistică</i>	7	13,4	22	42,3	28	53,9	19	36,5	17	32,7	11	21,2

În Tabelul 7. observăm datele experimentale comparate a GE și GC la etapa de validare. Aici observăm o creștere a valorilor pentru nivelul avansat al competenței socio-lingvistice de la 15,4% pentru GC la 26,9 % - GE, nivelul avansat al competenței pragmatice - de la 17,4 % GC la 30,8% GE și pentru competența lingvistică de la 21,2 GC la 32,7% GE fapt care constituie un temei experimental pentru a considera eficiente eforturile de formare a CCLE prin valorificarea LP prin demers infuzional. Mai puțin semnificativ sunt rezultatele studenților din grupa de control care au demonstrat o creștere ne semnificativă în planul formării competenței de comunicare din perspectiva utilizării LPE. Examinarea datelor experimentale arată că cei mai mulți dintre studenții implicați în cercetare s-au plasat la nivel avansat și la nivel mediu și doar foarte puțini la nivel minim, fapt ce confirmă eficiența Modelului pedagogic.

Soluționarea problemelor, ce vizează dezvoltarea LP, depinde într-o mare măsură de competența de comunicare, de explorarea condițiilor de valorificare a învățării în scopul formării acestei competențe.

Figura 4. Nivelul de formare a valorilor competenței lingvistice (GE, constatare -validare)

În fig. 4. observăm o creștere esențială a procentajului studenților plasați la nivelul avansat, astfel studenții cu un nivel minim a constituit un procent mult mai mic, ceea ce demonstrează eficiența programului experimental.

Din perspectiva formării studenților pentru comunicarea profesională suntem îndreptățiți să credem că readucerea acțiunii pedagogice în direcția profesionalizării și instruirii ce se impune din mai multe motive, dat fiind și cele ce se rezumă la obiectivele pedagogice de pregătire pentru comunicarea de specialitate care ocupă un loc primordial. În perspectiva instruirii adaptive și a centrării pe student se impune analiza stabilirii strategiilor de motivare/ auto-motivare asupra învățării puse în practică de studenții însșiși, pentru a asimila noi cunoștințe. Pornind de la ideea necesității cunoașterii nivelului de formare a competenței de comunicare prin valorificarea LP în limba engleză, putem afirma că aplicarea resurselor pedagogice în cadrul studierii limbii engleze de specialitate solicită profesorului cunoașterea și aplicarea mecanismului de calcul al punctajului pentru nivelul de formare a competenței *lingvistice, competența socio-lingvistică și pragmatică*.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

1. Rezultatele cercetării teoretice și experimentale în domeniul didacticii limbilor străine, în general, și a formării competenței de comunicare în limba engleză a studenților pedagogi, în special, au condus la realizarea scopului cercetării și a obiectivelor proiectate privind necesitatea formării profesionale universitare a studenților pentru valorificarea limbajului aforistic englez. Ca urmare a sintezei documentelor de politici naționale și internaționale în domeniul educației lingvistice și a studierii literaturii de specialitate **a fost demonstrată valoarea culturală a limbajului paremiologic pentru formarea competenței de comunicare în limba engleză a studenților, a fost argumentată importanța limbajului aforistic pentru afirmarea competenței lingvistice, dezvoltarea competenței sociolingvistice și a competenței pragmatice în vederea comunicării autentice.** Se constată orientarea politicilor educației predominant spre asigurarea calității pregătirii profesionale a specialiștilor de limbi străine, fiind demonstrat științific valoarea culturală a limbajului paremiologic [17].

2. Au fost stabilite fundamentele teoretice privind importanța limbajului paremiologic în formarea competenței de comunicare în limba engleză din perspectivă etnoculturală (componenta lingvistică, sociolingvistică și pragmatică a competenței de comunicare) în acord cu preceptele teoretice ale Cadrului Comun

European de Referință pentru Limbi (2003) (CCERL) reieșind din studiul evoluției competenței de comunicare în limba străină care a pus în evidență capacitatea de utilizare a limbajului aforistic cu valoare integratoare la nivel de audiere, vorbire, citire și scriere necesare studenților pentru formarea profesională inițială. *Expresiile înțelepciunii populare* sunt recunoscute de CCERL ca resursă de învățare a culturii. S-a constatat faptul, că expresiile idiomatice trebuie valorizate în învățarea limbilor străine [33].

3. Pornind de la aceste postulate teoretice *au fost descrise abordările etnoculturale ale limbajului paremiologic*, în această ordine de idei, suscitând interes reconsiderarea procesului de formare a competenței de comunicare în limba engleză a studenților pedagogi din perspectivă etnoculturală. În viziunea paremiologilor una din condițiile pedagogice pentru formarea competenței de comunicare este identificarea minimului paremiologic [21]. Descrierea contextului pedagogic al formării motivației pentru învățarea limbajului paremiologic în procesul de pregătire profesională solicită conștientizarea de către studenți a importanței și necesității studierii limbajului paremiologic și sensibilizarea cadrelor didactice universitare implicate în formarea profesională a studenților, argumentată de interpretarea corectă a principiilor de cunoaștere a limbajului aforistic; transformările societale, evaluțiile științei și tehnicii din această perioadă, reflectate nemijlocit în vocabularul aforistic al culturilor. Explorarea culturii prin intermediul valorificării proverbelor oferă o perspectivă de cunoaștere a limbajului aforistic englez și antrenarea studenților în comunicarea autentică care generează producerea valorilor culturii profesionale în mediul universitar.

4. *A fost identificat sistemul ideilor științifice privind valoarea culturală a limbajului paremiologic în formarea competenței de comunicare în limba engleză* [34]. Perspectiva etnoculturală a câmpului științific al termenului *competență de comunicare* a generat abordarea etnoculturală a unor concepte din aria comunicării autentice în limba engleză, stabilirea unor direcții de acțiune pedagogică cu înalt potențial formativ pentru valorificarea limbajului paremiologic în procesul continuu al dezvoltării competenței de comunicare.

5. Dimensiunea teoretică a cercetării dezvăluie argumente privind funcția integratoare a limbajului paremiologic în studiul limbii engleze, orientând proiectarea demersurilor didactice spre abordări trans- și interdisciplinare pentru însușirea coerentă, sistemică și integrată a noțiunilor aferente limbajului aforistic. Procesul de formare a competenței de comunicare în limba engleză a studenților pedagogi: *competența lingvistică, competența sociolingvistică și competența pragmatică* a fost întemeiat pe studiul aprofundat al necesar pentru aplicarea unor

strategii de valorizare a aforisticii în situații inedite de învățare, deoarece cunoștințele culturale și înțelegerea semnificațiilor metaforice constituie un indicator al cunoașterii limbii străine. ***Au fost identificate condițiile pedagogice de integrare a limbajului aforistic în formarea competenței de comunicare în limba engleză în învățământul universitar*** prin orientarea strategică a studiului limbii engleze de către studenții pedagogi spre paremiologia limbii engleze, ce permite accesul semnificativ la cultură, explorarea aforismelor dovedind pregătire pentru comunicarea autentică în limba engleză. S-a constatat disponibilitatea cadrelor didactice universitare pentru explorarea limbajului paremiologic englez și motivația studenților pentru învățarea acestuia în formarea profesională, fapt ce reprezintă un argument semnificativ pentru predictibilitatea evoluției în carieră a studenților pedagogi [29].

6. Au fost evaluate premisele curriculare universitare ale integrării limbajului paremiologic în formarea competenței de comunicare în limba engleză care a demonstrat necesitatea integrării finalităților și a conținuturilor curriculare disciplinelor universitare orientate spre învățarea limbajului aforistic englez. ***Renovarea curriculară a didacticii universitare a limbii engleze prin argumentarea experimentală a impactului formativ al modelului pedagogic*** a arătat impactul condițiilor pedagogice proiectate/realizate în context universitar care a stimulat valorificarea limbajului paremiologic în procesul complex al formării competenței de comunicare în limba engleză; prin antrenarea mecanismelor de formare etapizată a competenței de comunicare în limba engleză care pendulează între surprinderea dinamicii pozitive a comunicării în engleză a studenților pedagogi în planul valorizării limbajului paremiologic și comunicarea autentică în limba engleză prin aplicarea criteriilor de evaluare a competenței de comunicare în limba engleză din perspectiva etnoculturală. ***Au fost stabilite experimental nivelurile de valorificare a limbajului paremiologic în comunicarea engleză a studenților.*** Prin rezultatele comparate ale datelor experimentale de la etapa de formare și validare ***a fost demonstrată experimental eficiența Modelului pedagogic de formare a competenței de comunicare în limba engleză a studenților pedagogi prin valorificarea limbajului paremiologic*** la nivelul hermeneuticii textelor folclorice, validând concepția cercetării cu privire la predarea-învățarea-evaluarea limbajului aforistic cu scopul dezvoltării competenței de comunicare engleză în procesul de formare profesională a studenților pedagogi. ***Performanțele înregistrate ale studenților de valorizare a limbajului aforistic au fost obținute*** prin aplicarea de către cadrele didactice universitare a principiilor didactice de organizare a învățării limbajului aforistic în limba engleză, utilizarea

sistemului de exerciții elaborate din perspectivă funcțional-comunicativă a textelor folclorice fiind certificate prin aplicarea unor criterii de evaluare a limbajului aforistic al studenților [20].

Rezultatele obținute care au contribuit la soluționarea problemei științifice importante constau în determinarea reperelor teoretice privind valoarea culturală a limbajului paremiologic (aforistic), elaborarea și validarea experimentală a Modelului pedagogic de formare a competenței de comunicare în limba engleză prin valorificarea limbajului paremiologic în învățământul superior ce conduce la implementarea praxiologică a paradigmei comunicării în limba străină bazate pe valorile culturii.

RECOMANDĂRI:

(a) pentru concepătorii de curriculum - integrarea în documentele curriculare a criteriilor de evaluare a gradului de valorificare a limbajului paremiologic în formarea competenței de comunicare în limba engleză a studenților.

(b) pentru cadrele didactice universitare - valorificarea în curriculumul disciplinar Limba engleză a Minimului lexical al limbajului paremiologic la nivelul unor finalități și conținuturi specifice în procesul studiilor universitare prin proiectarea activității de predare-învățare-evaluare a limbilor străine. În viziunea paremiologilor una din condițiile pedagogice pentru formarea competenței de comunicare este identificat minimumul paremiologic al limbii engleze. Datorită caracterului generalizat al structurii proverbelor, acestea pot fi utilizate în diferite etape ale învățării unei limbi străine, ce contribuie la dezvoltarea competenței de comunicare ale studenților prin extinderea cunoștințelor socio-culturale.

(c) pentru studenții pedagogi – explorarea optimă a limbajului paremiologic în afirmarea competenței de comunicare în limba engleză în procesul de formare profesională inițială.

BIBLIOGRAFIE

În limba română:

1. *Cadrul European Comun de Referință pentru limbi: învățare, predare, evaluare.* Trad. din l. fr. de Moldovanu, G. Chișinău: FEP, Tipografia Centrală, 2003. 204 p. ISBN 9975-78-259-0
2. DUCROT, O., SCHAEFFER, J.-M. *Noul Dicționar al Științelor Limbajului.* București: Babel, 1996. ISBN973-48-1027-8.
3. IACOB, L. *Comunicarea în contextul educativ și didactic.* În: Revista Didactica Pro..., nr. 2 (24), Chișinău., 2004, p.32-38. ISSN 1810-6455.

4. MARCUS S. *Competența didactică – perspectivă psihologică*. București: Ed. All Educațional, 1999, 176 p. ISBN973-684-016-6
5. PRUTEANU, ȘT. *Antrenamentul abilităților de comunicare. Limbaje ascunse*. Iași: Editura Polirom, 2005, 268 p. ISBN 973-681-793-8.
6. SILISTRARU, N., AFANAS, A. *Formarea competențelor comunicative la studenți în cadrul citirii unui text de limbă străină*. În: *Artă și educație artistică*. Revista de cultură, știință și practică educațională. Bălți, 2007, nr. 1(4), p.163-172. ISSN 1857-0445
7. STATNIC, O. *Optimizarea predării limbii germane prin intermediul strategiilor comunicative*: tz. de doct. în pedagogie. Chișinău: Tipografia UPS „Ion Creangă”, 2013. 141 p.
8. ȘTEFANOVICI, S. *Culegere de teste pentru examenul de competență lingvistică*. Târgu- Mureș: Universitatea „Dimitrie Cantemir”, 2011. 389 p. ISBN 978-606-582- 033 -4.
9. *Codul Educației al Republicii Moldova*. Codul nr. 152 din 17.07.2014. Monitorul Oficial, nr. 319-324 din 24.10.2014, Art. nr. 634. ISBN 978-9975-87-013-9.

În limba străină:

10. CRESTIANICOV, El. *‘Law and Legal System in the United States’*. A Practical Introduction to Substantive and Procedural Law. Chisinau, USM, 2006. 474 p. ISBN 978-9975-70-641-4.
11. DECARRICO, J. *Vocabulary Learning and Teaching*. În: *Teaching English as a Second or Foreign Language*. Boston: Heinle & Heinle, Third Edition, 2001. pp. 285-299. ISBN 0 583 01549-5.
12. HALL, G.; COOK, G. *Own language in Language Teaching and Learning: State of the Art*. *Language Teaching*, 45/3, p. 271-308, 2012. ISBN 978-0-86355-705-7.
13. HELLERMANN, J., COLE, E. *Practices for Social Interaction on the Language – Learning Classroom: Disengagements from Dyadic Task Interaction*. În: *Applied Linguistics*, vol. 30, nr 2, 2009. pp. 186-191. ISSN 0142-6001
14. STEEN, G. *The cognitive-linguistic revolution in metaphor studies*. In JR Taylor & J Littlemore (eds). *The Bloomsbury companion to cognitive linguistics*. London, England: Bloomsbury Academic, 2014. ISBN: HB: 978-1-4411-9509-8

În limba rusă:

15. Top-Карроджио И., Оперо П. *Профилирование пользователей в исследованиях приема аудиоописаний: анкеты для всех*. Disponibil: http://www.intralinea.org/specials/article/the_interpretation_of_business_in%20specialized_expressions

LISTA PUBLICAȚIILOR AUTOAREI LA TEMA TEZEI:

16. **HERȚA, L.** *Proverbs and Sayings as Reflection of the English Culture*, Revistă de științe socioumane 2019 Nr. 3(43) P. 87-94 Bibliogr.: p. 94 2019. ISSN1857-0119.
17. **HERȚA, L.** *Experimental Study of the Use of Proverbs in Forming the Communicative Competence at University Level*. În: Revistă de științe socioumane. 3(43) 2019 p. 95-100 bibliogr.: p. 100. ISSN1857-0119.
18. **HERȚA, L.** *Strategii de formare a competenței de comunicare, prin valorificarea limbajului paremiologic în învățământul superior*. În: Revistă științifică *Univers Pedagogic* Nr. 1 (69), Chișinău, centrul editorial „Univers Pedagogic”, 2021, pp. 75-80. ISSN 1811-5470.
19. **HERȚA, L.** *The study of proverbs and sayings from the point of view of translation*. În: Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului : Materialele conferinței științifice internaționale 8-9 Chișinău, 2020 Vol. 4 P. 52-56 Bibliogr.: p. 56, ISBN978-9975-46-449-9.
20. **HERȚA, L., BUCUCI O.** *Incorporating paremies in the ESL classes*. În: Probleme actuale ale lingvisticii și didacticii limbilor străine, Chișinău: S.n., 2020. Tipografia „Garamont-Studio”-344 p. ISBN978-9975-3408-5-4. pp.64-70.
21. **HERȚA, L.** *Rolul paremiilor în dezvoltarea competenței de comunicare în limba străină*. În: Probleme actuale ale științelor umanistice Chișinău, 2019 Vol. 18, P. 1 P. 295-306 Bibliogr.: p. 305-308 ISBN978-9975-46-420-8.
22. **HERȚA, L., GOLUBOVSKI, O.** *The Functions and Importance of Proverbs and Sayings*, În: Probleme actuale ale lingvisticii și didacticii limbii străine, Chișinău: S.n., 2018. Tipografia „Garamont-Studio” - ISBN 978-9975-136-73-0. CZU 811’1 + 37.016 (082)=00. P 93. 253 p./pp. 148- 153.
23. **HERȚA, L., POSTICA, O.** *Metode tradiționale și moderne în predarea limbii engleze*. În: Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului Chișinău, 2018. Vol. 1 P. 209-214 Bibliogr.: p. 214 ISBN978-9975-46-374-4.
24. **SILISTRARU, N., HERȚA, L.** *Delimitări conceptuale ale competenței de comunicare în limba engleză*. În: Simpozion internațional ediția a x-a responsabilitate publică în educație, Editura Crizon, 2018. ISSN 2066-3358, p 355, pp.171-176.
25. **GOLUBOVSKI O., HERȚA, L.** *Developing Translation Skills through Applying Suitable Translation Methods and Techniques*. În: Probleme actuale ale lingvisticii și didacticii limbii străine, Conferința Științifică cu Participare Internațională (24-25 aprilie 2018), rezumatele comunicărilor Chișinău: Tipografia „Garamont-Studio”, 2018. pp. 139-148. ISBN 978-9975-136-73-0.
26. **HERȚA, L., GOLUBOVSKI O.** *Exploring the Use of Anti-proverbs*. În: Probleme ale Științelor Socioumanistice și Modernizării Învățământului, materialele conferinței științifice anuale a profesorilor și cercetătorilor UPS

- „Ion Creangă”, Vol. 3. Chișinău: Tipografia UPS "Ion Creangă", 2017, pp. 36-40. ISBN 978-9975-46-336-2.
27. GOLUBOVSKI O., **HERȚA**, L. *Communicative approach in translation*. În: Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului Chișinău, 2017 Vol. 3 P. 81-85 Bibliogr.: 85. ISBN978-9975-46-333-1.
  28. **HERȚA**, L., Golubovski O. *Definition of paramies aspects in English*. În: Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului Chișinău, 2016. Vol. 3 P. 32-38 Bibliogr.: p. 38. ISBN978-9975-46-292-1.
  29. **HERȚA**, L. *Formarea competenței de comunicare interculturală prin proverbe*. În: Probleme actuale ale științelor umanistice. Anale științifice ale doctoranzilor și competitorilor. Vol. XIV. Partea a I-a. Chișinău: Tipogr. UPS „Ion Creangă”. 2015. p. 137-144. ISBN 978-9975-46-235-8.
  30. **HERȚA**, L., GOLUBOVSKI O. *Improving Intercultural Communicative Competence through Proverbs*. În: *Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului*. Vol. 2. Chișinău, 2015. pp. 3-7. ISBN 978-9975-46-238-9/ISBN 978-9975-46-240-2.
  31. **HERȚA**, L., MARDARI A. *Content-Based Instruction*, În: Probleme Actuale ale Lingvisticii si Glotodidacticii, Chișinău: S.n., 2015. Tipografia „Garamont-Studio” P 93. 393 p./pp. 316 – 322. ISBN 978-9975-115-59-9. CZU 811'1 + 37.016.046 (082)=00.
  32. GOLUBOVSKI, O., MARDARI, A., BUCUCI, O., **HERȚA**, L., PORTARESCO, T. *Essential Course of English Book I*. Chișinău: Tipografia UPS „Ion Creangă”, 2013. 300 p. ISBN 978-9975-46-165-8.
  33. **HERȚA**, L. *Sistem de activități didactice universitare de formare a competenței de comunicare prin valorificarea limbajului paremiologic : (ghid metodologic): Anul 1 / HERȚA Lilia. – Chișinău : S. n., 2021 (Tipogr. UPS "Ion Creangă"). – 39 p. : fig., tab. Referințe bibliogr.: p. 38 (13 tit.). – 100 ex. ISBN 978-9975-46-509-0. 811.111'373 H 56*
  34. **HERȚA** L. *The History of the English Literature*. Suport de curs. Chișinău: Tipogr. "Garomont Studio", 2019, 72p. ISBN 978-9975-134-62-0.

ADNOTARE

Herța Lilia

„Formarea competenței de comunicare în limba engleză prin valorificarea limbajului paremiologic în învățământul superior”,

teză de doctor în științe pedagogice, Chișinău, 2021

Structura tezei include: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 191 de surse, 10 anexe, 135 pagini de text de bază, 16 figuri, 22 tabele. Rezultatele obținute în cercetare sunt publicate în 19 lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: competența de comunicare în limba engleză, limbaj paremiologic, învățământ superior, criteriile de evaluare a competenței de comunicare în limba engleză din perspectiva etnoculturală. **Domeniul de studiu:** Didactica limbii engleze în învățământul superior

Scopul cercetării presupune determinarea reperelor teoretice privind valoarea culturală a limbajului paremiologic, elaborarea și validarea experimentală a Modelului pedagogic de formare a competenței de comunicare în limba engleză prin valorificarea limbajului paremiologic în învățământul superior.

Obiectivele cercetării: determinarea fundamentelor teoretice privind importanța limbajului paremiologic în formarea competenței de comunicare în limba engleză din perspectivă etnoculturală; descrierea contextului pedagogic și a motivației studenților pentru valorificarea limbajului paremiologic în procesul de formare profesională a studenților pedagogi; evaluarea premiselor curriculare universitare ale integrării limbajului paremiologic în formarea competenței de comunicare în limba engleză; identificarea condițiilor pedagogice de formare a competenței de comunicare în limba engleză din perspectivă utilizării limbajului paremiologic în învățământul universitar; stabilirea experimentală a gradului de valorificare a limbajului paremiologic în comunicarea engleză a studenților; validarea experimentală a Modelului pedagogic de formare a competenței de comunicare în limba engleză prin valorificarea limbajului paremiologic.

Noutatea și originalitatea științifică este obiectivată în: determinarea reperelor teoretice privind formarea competenței de comunicare în limba străină din perspectivă etnoculturală; descrierea evoluției semnificației termenilor *competență de comunicare*, *limbaj paremiologic* care au generat necesitatea valorificării limbajului paremiologic în formarea competenței de comunicare în limba engleză a studenților pedagogi.

Problema științifică soluționată în cercetare constă în determinarea reperelor teoretice privind valoarea culturală a limbajului paremiologic, elaborarea și validarea experimentală a Modelului pedagogic de formare a competenței de comunicare în limba engleză prin valorificarea limbajului paremiologic în învățământul superior ce conduce la implementarea praxiologică a paradigmei comunicării în limba străină bazate pe valorile culturii.

Semnificația teoretică rezidă în: descrierea evoluției conceptului de *comunicare în limba engleză* ca și context sociocultural, ireductibil la termenul *competență de comunicare*, dinspre abordarea limbajului paremiologic și aforistic englez spre comunicarea autentică; elucidarea argumentelor științifice privind importanța predării limbajului paremiologic englez în formarea competenței de comunicare; determinarea și sistematizarea strategiilor de comunicare bazată pe valorile culturii în învățământul universitar; stabilirea criteriilor de evaluare a competenței de comunicare a studenților pedagogi din perspectiva utilizării limbajului paremiologic englez.

Valoarea aplicativă a cercetării constă în: contribuțiile la modernizarea curriculară a didacticii universitare a limbii engleze prin argumentarea experimentală a impactului formativ al Modelului pedagogic ce include condițiile pedagogice proiectate/realizate în context universitar stimulativ în sensul valorificării limbajului paremiologic în procesul complex al formării competenței de comunicare în limba engleză; descrierea mecanismelor de formare etapizată a competenței de comunicare în limba engleză care pendulează între surprinderea dinamicii pozitive a comunicării în engleză a studenților pedagogi în planul valorizării limbajului paremiologic și comunicarea autentică în limba engleză și elaborarea criteriilor de evaluare a competenței de comunicare în limba engleză din perspectiva etnoculturală.

Implementarea rezultatelor științifice a fost desfășurată prin: mediatizarea și publicarea rezultatelor cercetării la conferințe naționale, internaționale și în reviste științifice de profil, prin experimentarea modelului pedagogic în instituții de învățământ universitar (UPS „I. Creangă” și USARB) din Republica Moldova în anii 2015-2020.

АННОТАЦИЯ

Херца Лилия

„Формирование коммуникативной компетенций в процессе использования паремий при изучении английского языка в вузе”

Диссертация на соискании учёной степени кандидата педагогических наук, Кишинев, 2021

Диссертация состоит из: введения, трех глав, общих выводов и рекомендаций, библиографии, которая отражает 191 источника, 10 приложений, 135 страниц основного текста, 16 рисунков, 22 таблицы. Результаты исследования опубликованы в 19 научных статьях.

Ключевые слова: коммуникативная компетенция в английском языке, паремии, высшее образование, критерии оценки коммуникативной компетенции в английском языке с этнокультурной точки зрения. **Область исследования:** Методика преподавания английского языка в высшей школе.

Целью исследования является определение теоретических ориентиров в отношении культурной ценности паремий, разработка и экспериментальная проверка педагогической модели для формирования коммуникативной компетенции в английском языке с использованием паремий у студентов высшей школы.

Задачи исследования: установить теоретические основы важности паремий в формировании коммуникативной компетенции на английском языке с этнокультурной точки зрения; описание педагогического контекста и мотивация студентов к использованию паремий в процессе профессиональной подготовки студентов педагогических вузов; оценка учебных планов вуза с точки зрения представленности паремий при формировании у студентов коммуникативной компетенции в английском языке; определение педагогических условий формирования коммуникативной компетенции на английском языке с точки зрения использования паремий в университетском образовании; экспериментальное установление степени усвоения паремий английского языка при общении студентов; экспериментальное подтверждение Педагогической модели формирования коммуникативной компетенции в английском языке с использованием паремий.

Новизна и научная оригинальность объективированы: в определении теоретических ориентиров при формировании коммуникативной компетенции в процессе обучения иностранному языку с этнокультурной точки зрения; в описании эволюции значения терминов *коммуникативная компетенция* и *паремия*, которые определили потребность в использовании паремий в формировании коммуникативной компетенции на английском языке у студентов педагогических факультетов.

Научная проблема, решаемая в ходе исследования, состоит: в определении теоретических ориентиров в отношении культурной ценности паремий, в разработке и экспериментальной проверке педагогической модели для тренировки коммуникативной компетенции в английском языке, ведущей к прагматической реализации коммуникативной парадигмы. с использованием паремий в высшей школе

Научные выводы состоят: в описании эволюции коммуникативной компетенций в английском языке как социокультурного контекста, не сводимого к термину коммуникативная компетенция, с точки зрения паремий и афористического языка к аутентичному общению; в разъяснении научных аргументов относительно важности обучения английскому паремиологическому языку в формировании коммуникативной компетенции, в определении и систематизации коммуникативных стратегий, основанных на ценностях культуры в университетском образовании; в установлении критериев оценки коммуникативной компетентности студентов педагогических вузов с точки зрения использования паремий в английском языке.

Прикладная ценность исследования заключается в следующем: вклад в модернизацию учебной программы университетской методики преподавания английского языка путем экспериментальной аргументации формирующего воздействия педагогической модели, которая включает педагогические условия, разработанные / реализованные для стимулирования университетского контекста в смысле капитализации языка. по-английски; описание механизмов поэтапного формирования навыков коммуникации на английском языке, которые колеблются между фиксацией положительной динамики английского общения студентов педагогических факультетов с точки зрения оценки паремиологического состава и аутентичного общения на английском языке, разработка критериев для оценки коммуникативной компетенций на английском языке с точки зрения этнокультурной перспективы.

Внедрение научных результатов осуществлялось посредством: публикации в СМИ; публикации в научных журналах; реализации экспериментов с разработанной педагогической моделью в университетских учреждениях (UPS «I. Creanga и USARB) в Молдове в 2015-2020 году; участием с докладами по результатам исследования в международных и национальных конференциях.

ABSTRACT

Herța Lilia

„*Forming communicative competence from the perspective of the use of paremiological language at university level*”, Doctoral thesis in pedagogical sciences, Chisinau, 2021

The structure of the thesis: introduction, three chapters, general conclusions and recommendations, 191 bibliography sources, 10 Appendixes, 135 pages of text, 22 tables and 16 figures. **Publications on the topic of the thesis:** 19 scientific works.

Key-words: communicative competence in English, paremiological language, higher education, communicative competences assessing criteria through ethnocultural approach

The field of study: University Pedagogy. **The aim of the research is:** to determine theoretical foundations on the cultural value of paremiological language, the development and experimental validation of the pedagogical model for the development of communicative competences in English by using paremiological language in higher education.

The objectives of the research are: to establish theoretical foundations regarding the importance of paremiological language in the development of communicative competence in English from an ethnocultural perspective; to describe the pedagogical context and of the students' motivation for the practical application of the paremiological language in the process of professional training of pedagogical students; to evaluate the university curricular premises of the integration of the paremiological language in the development of communicative competence in English; to identify the pedagogical conditions for the development of communicative competence in English from the perspective of the use of paremiological language in higher education; to establish the degree of the usage of the paremiological language in English communication of students experimentally; to validate experimentally the Pedagogical Model of the Development of Communicative Competence in English by capitalizing on the paremiological language.

The novelty and scientific originality of the research results is objectified by: theoretical fundamentals regarding the formation of the communicative competence in a foreign language from an ethnocultural perspective; the evolution of the term *communicative competence*, paremiological language that generated the need to capitalize on the paremiological language in the formation of communicative competence in English of students.

The scientific problem resolved through this research consists in determining theoretical fundamentals regarding the cultural value of paremiological language, the elaboration and experimental validation of the Pedagogical Model of the communicative competence development in English by exploring paremiological language in higher education leading to the praxiological implementation of the foreign language communication paradigm based on cultural values.

The theoretical significance of the research lies in: the description of the evolution of the concept *communication* in English as a sociocultural context, irreducible to the term communication competence, from the approach of English paremiological and aphoristic language to authentic communication; the elucidation of scientific arguments regarding the importance of teaching the English paremiological language in the formation of communicative competence, the determination and systematization of communication strategies based on the values of culture at university level; establishing the criteria for evaluating the communicative competence of pedagogical students from the perspective of using the English paremiological language.

The practical value of the research consists in: the contributions to the curricular modernization of the university didactics of English by the experimental argumentation of the formative impact of the Pedagogical Model which includes the pedagogical conditions designed / realized in a stimulating university context. description of the mechanisms for the phased development of English communicative competences that oscillate between capturing the positive dynamics of English communication of pedagogical students in terms of valorization of paremiological language and authentic English communication and development of criteria for assessing English language skills.

The implementation of scientific research results were carried out through: media coverage and publication of research results at national and, international conferences and in scientific journals, by experimenting with the pedagogical model in university education institutions (UPS "I. Creanga" and USARB) in the Republic of Moldova in 2015-2020.

HERȚA Lilia

**FORMAREA
COMPETENȚEI DE COMUNICARE ÎN LIMBA ENGLEZĂ
PRIN VALORIFICAREA LIMBAJULUI PAREMIOLOGIC
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR**

Specialitatea: 533.01 – Pedagogie universitară

**REZUMATUL
tezei de doctor în științe ale educației**

Aprobat spre tipar 22.09.2021
Hârtie ofset.
Coli de tipar: 2.0

Formatul hârtiei 60 x 84 1/16
Tipar ofset Tiraj: 30 ex.
Comanda nr. 48

Centrul Editorial Poligrafic UPS „Ion Creangă”, str. Ion Creangă 1
Chișinău, MD-2069